

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Дунайського інституту НУ «ОМА»

Чимшир В.І.
(П.І.Б)

«28» вересня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти	Перший
Галузь знань	27 Транспорт
Спеціальність	271 Річковий та морський транспорт
Спеціалізація	Судноводіння

Інститут Дунайський інститут Національного університету «Одеська морська академія»

Кафедра загальнонаукових дисциплін

2019 рік

Робоча програма навчальної дисципліни “ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ”

9

розроблена відповідно до освітньо - професійної програми підготовки бакалавра “Судноводіння”

Розробник: **Коваленко Сергій Іванович**, кандидат економічних наук,
доцент

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри

Загальнонаукових дисциплін

Протокол № 2 __ від «_19_» __ вересня__2019__ р.

Завідувач кафедрую _____ Биковець Н.П.

Секретар кафедри _____ Чумаченко М.М.

1. Загальний опис навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування економічного мислення, психології та світогляду курсантів (студентів), навичок аналізу реальних економічних процесів і прийняття обґрунтованих рішень в умовах ринкових відносин; формування системи наукових поглядів на економічне життя суспільства, сучасного економічного мислення та основних умінь по застосуванню набутих знань у господарській та управлінській практиці.

Мова навчання українська

Статус дисципліни обов'язкова

Навчальна дисципліна забезпечує набуття перелічених нижче компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.

Компетентності:

Інтегральна: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері судноводіння, застосування теорій і методів наук про комерційну експлуатацію засобів транспорту, управління ресурсами.

Загальні:

ЗК5 Здатність приймати та реалізовувати обґрунтовані управлінські рішення в рамках прийняттого ризику.

Програмні результати навчання:

РН 5 Знання основних економічних теорій і закономірностей та методів аналізу економічних явищ і процесів.

Кількість кредитів ЄКТС **3**

Форма підсумкового контролю **залік**

2. Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Успішне завершення програми навчальної дисципліни «Економічна теорія» передбачає здобуття курсантом (студентом) наступних результатів навчання.

знати:

- базові категорії та поняття економічної теорії;
- основні положення економічних теорій, на які спирається сучасна економічна наука та господарська практика;
- закони функціонування суспільного виробництва та особливості їх прояву в сучасному світовому господарстві;
- основні етапи становлення та розвитку економічної теорії як науки;

- сучасну теорію виробництва та його фактори; економічний та юридичний зміст власності, економічну теорію прав власності;
- особливості основних економічних систем та перехідної економіки; основи функціонування ринкової економіки, категорії та закони товарного виробництва;
- сутність і функції ринку; економічну природу і види конкуренції; причини та наслідки монополізму в економіці;
- теорію домогосподарства; теорії фірми, економіку фірми (економічні витрати, доходи, прибутки, рентабельність господарської діяльності, стратегії ціноутворення);
- механізми функціонування ресурсних ринків – праці, капіталу, землі й нерухомості;
- систему макроекономіки: її основні результати й показники; чинники і критерії економічного зростання та економічного розвитку;
- форми подолання макроекономічної нестабільності;
- загальні основи функціонування грошового, фондового, страхового ринків, банківської та фінансової систем;
- методи державного регулювання економіки;

уміти:

- застосовувати набуті теоретичні знання для аналізу реальних економічних процесів і прийняття обґрунтованих рішень;
- виконувати економічні розрахунки, пов'язані з визначенням параметрів та ефективності функціонування економічних суб'єктів на різних рівнях суспільного виробництва;
- здійснювати порівняльний аналіз економічних систем;
- розраховувати основні показники економічної та соціальної ефективності суспільного виробництва;
- аналізувати програми макроекономічного розвитку країни;
- оцінювати структуру та інфраструктуру ринку, ефективність конкурентної та антимонопольної політики;
- визначати стан економічного розвитку окремих підприємств;
- користуватися сучасною науковою літературою, статистичними даними, довідковою інформацією, інформацією з мережі Інтернет.

3. Програма, структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин			
	Кількість аудиторних годин	Заочна форма навчання (Зр.н.)		
		лекції	практичні	Відповідність модельному курсу Міжнародної морської організації***
<i>Розділ 1. Загальні засади економічного розвитку</i>				
Тема 1. Предмет і метод економічної теорії	1	0,5	0,5	
Тема 2. Суспільне виробництво. Економічна система суспільства	1	0,5	0,5	
Тема 3. Власність. Організаційно-правові форми господарювання.	1	0,5	0,5	
Тема 4. Теорія товару і грошей. Вартість. Ціна і ціноутворення.	1	0,5	0,5	

Усього годин за розділом 1	4	2	2	
Розділ 2. Розвинуте товарне виробництво				
Тема1. Розвинута форма товарного виробництва	1	0,5	0,5	
Тема2. Підприємство та підприємств	1	0,5	0,5	
Тема3. Витрати виробництва і прибуток	1	0,5	0,5	
Тема4. Капітал сфери обігу	1	0,5	0,5	
Тема 5. Підприємств о в аграрній сфері	0,5	0,5	-	
Тема 6. Доходи населення	0,5	0,5	-	
Тема 7. Ринкова економіка та особливості її функціонування Макроекономі	1	1	-	

чна нестабільність				
Разом за розділом 2	6	4	2	
<i>Розділ 3. Суспільне відтворення</i>				
Тема 1. Форми суспільного продукту в процесі відтворення.	1	1	-	
Тема 2. Економічне зростання та циклічний характер суспільного відтворення.	0,5	0,5	-	
Тема 3. Закономірності розвитку світового господарства.	0,5	0,5	-	
Усього годин за розділом 3	2	2	-	
Всього аудиторних годин	12	8	4	
Самостійна робота (години)	78			
з них на виконання індивідуальног о завдання	-			
Загальний обсяг годин навчальної дисципліни	90			

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Перелік інструментів, обладнання та програмного забезпечення, використання яких передбачає виконання практичних занять
		Заочна форма навчання
1.	Дослідження основ економічної теорії	методичні вказівки
2.	Характеристика економічної системи	ілюстративні матеріали, конспекти лекцій
3.	Виробництво як основа життя суспільства	конспекти лекцій
4.	Товар і гроші як базові категорії товарного виробництва	методичні вказівки
5.	Підприємство та підприємництво	методичні вказівки, конспект лекції
6.	Доходи населення	методичні вказівки, конспект лекції
7.	Капітал та його рух	методичні вказівки, конспект лекції
8.	Форми капіталу та аграрна сфера економіки	методичні вказівки, конспект лекції
9.	Ринкова економіка та її основні характеристики	методичні вказівки, конспект лекції

5. Завдання для самостійної роботи

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- самостійне опрацювання теми «Інфляція. Банківська система» навчальної дисципліни;

6. Індивідуальні завдання

Програмою не передбачена.

7. Методи контролю

Контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється у вигляді поточного та семестрового контролю.

Поточний контроль:

- контроль опрацювання та оцінювання засвоєного теоретичного матеріалу;
- контроль виконання та оцінювання практичних занять;
- контроль виконання аудиторної контрольної роботи (АКР)

Форма семестрового контролю: **залік.**

Методи демонстрації результатів навчання за навчальною дисципліною

№ п/п	Результати навчання	Методи демонстрації	Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, які використовуються для демонстрації здобутих результатів навчання за навчальною дисципліною
	- знати основні системи економічних знань, базові передумови їх розвитку та вплив на економічні процеси.	- усні відповіді на питання теоретичного матеріалу, тестування з певного розділу (теми), з певних окремих питань лекційного курсу.	Опрацювання та засвоєного теоретичного матеріалу - тестові завдання; - ситуаційні задачі; - комп'ютерні презентації; - ілюстративні матеріали.
	- уміти обґрунтовувати рекомендації щодо застосування досягнень світової, європейської та української економічної науки при розробці економічної політики держави;	- усні відповіді на питання теоретичного матеріалу, тестування з певного розділу (теми), з певних окремих питань лекційного курсу.	Виконання тестів, завдань студентами за темою з використанням матеріалу раніше вивчених тем.

	- знати сучасний теоретико-методологічний інструментарій дослідження проблем функціонування та розвитку відкритої національної економіки;	- усні відповіді на питання теоретичного матеріалу, тестування з певного розділу (теми), з певних окремих питань лекційного курсу.	Опрацювання та засвоєного теоретичного матеріалу - тестові завдання; - ситуаційні задачі; - комп'ютерні презентації; - ілюстративні матеріали.
	- уміти використовувати набуті знання для модифікації та адаптації наявного методологічного доробку до дослідження конкретної економічної проблематики в сфері водного транспорту.	- усні відповіді на питання теоретичного матеріалу, тестування з певного розділу (теми), з певних окремих питань лекційного курсу.	Виконання тестів, завдань студентами за темою з використанням матеріалу раніше вивчених тем.

8. Схема нарахування балів за навчальною дисципліною та критерії оцінювання

За навчальною дисципліною оцінювання здійснюється за наступною системою оцінювання:

Оцінка за шкалою ВНЗ	Оцінка за національною шкалою	Критерії
А	Відмінно	<ul style="list-style-type: none"> - демонструє відмінні знання та виконує завдання з незначною кількістю помилок; - без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані

		<p>відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності;</p> <ul style="list-style-type: none"> - глибоко та всебічно розкриває зміст питань, які обговорюються, аргументовано та логічно викладає матеріал, володіє культурою мови; - показує вміння формулювати висновки та узагальнення за питаннями теми, здатність аналізувати навчальний матеріал; - виявляє творчий підхід до виконання індивідуальних проектів і завдань; - виконує і акуратно оформлює завдання для самостійної роботи; - самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них.
В		<ul style="list-style-type: none"> - демонструє знання вище середнього рівня та виконує завдання з кількома помилками; - знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем; - розкриває згідно з програмою дисципліни зміст питань, які обговорюються, але допускає окремі неточності; - формулює висновки та узагальнення з окремих питань, логічно викладає свої знання; - виконує індивідуальні проекти і завдання для самостійної роботи; - самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї.

С	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - демонструє знання середнього рівня та виконує завдання з кількома помилками або окремими недоліками; - вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає аргументи на підтвердження вивченого матеріалу; - розкриває згідно з програмою дисципліни зміст питань, які обговорюються, але не досить повно й аргументовано викладає матеріал; - формулює висновки з окремих питань; - виконує індивідуальні проекти і завдання для самостійної роботи з певною кількістю помилок; - вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, здатний застосовувати його на практиці.
D	Задовільно	<ul style="list-style-type: none"> - демонструє задовільні знання та виконує завдання з певною кількістю суттєвих недоліків; - не виявляє належної активності при обговоренні питань; - відповідає на окремі питання; - формулює висновки з окремих питань; - виконує індивідуальні проекти і завдання для самостійної роботи, але не виявляє належної старанності; - може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень.

Е		<ul style="list-style-type: none"> - демонструє знання на рівні мінімальних вимог та виконує завдання зі значною кількістю суттєвих недоліків; - відповідає на окремі питання, які обговорюються; - виконує завдання для самостійної роботи зі значною кількістю суттєвих недоліків; - не виявляє належної активності при обговоренні питань; - неохайно виконує індивідуальні завдання; - володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні.
FX	Незадовільно	<ul style="list-style-type: none"> - не володіє навчальним матеріалом на рівні мінімальних вимог; - не здатний виконати завдання у повному обсязі; - поверхнево розкриває зміст питань, які розглядаються, будуючи відповіді на звичайному повторенні навчального матеріалу без його осмислення; - допускає суттєві помилки під час усних та письмових відповідей; - неохайно виконує індивідуальні завдання; - не виявляє активності на заняттях при обговоренні питань; - не виявляє старанності при виконанні завдань для самостійної роботи.

9. Рекомендована література

Базова література

1. Гронтковська Г.Е., Косік А.Ф., Ряба О.І. Економічна теорія. Навч. посібник для самост. вивч. дисципліни. – Рівне: НУВГП, 2010. – 370 с.
2. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В.Д.Базилевича. – К.: Знання-Прес, 2006. – 615с.
3. Основи економічної теорії: Політекономічний аспект: Підручник для ВНЗ / Г.Н.Климко - К.: Знання. – 2002. – 615 с.
4. Ряба О.І. Політична економія. Навч. посібник. – Рівне: НУВГП, 2010. – 188 с.
5. Політична економія: навч. посіб. для ВНЗ / Мочерний С.В. – К.: Знання. – 2002. – 687 с.
6. Ажиюк С.Д. Основи економічної теорії: навч. посіб. / С.Д. Ажиюк, О.С. Передрій. – К.: Знання, 2008. – 368 с.
7. Воробйов Є.М. Економічна теорія. Модульний курс: навч. посіб. / Є.М. Воробйов. – 2-е вид. – Х.: Торсінг плюс, 2009. – 320 с.
8. Дзюбик С.Д. Основи економічної теорії: навч. посіб. / С.Д. Дзюбик, О.С. Ривак. – 2-е вид. – К.: Знання, 2008. – 491 с.
9. Основи економічної теорії: навч. посіб. / за заг. ред. П.В. Круша, В.І. Депутат, С.О. Тульчинської. – К.: Каравела, 2008. – 448 с.
10. Основи економічної теорії: підруч. / за заг. ред. Л.С. Шевченко. – Х. : Право, 2008.– 448 с.
11. Основи економічної теорії: підруч. / за ред. О.О. Мамалуя. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 480 с.
12. Основи економічної теорії: підруч. / за ред. Ю.В. Ніколенка. – 3-є вид. – К.: ЦУЛ, 2003. – 540 с.
13. Основи економічної теорії: підруч. / за наук. ред. В.Г. Федоренка. – К.: Алерта, 2007. – 519 с.
14. Основи економічної теорії у структурно-логічних схемах: навч. посіб. / за заг. ред. Л.С. Шевченко. – Х.: Право, 2010. – 144 с.
15. Петруня Ю.Е. Основы экономической теории: учеб. пособие / Ю.Е. Петруня, А.А. Задоя. – К.: Знання, 2010. – 420 с.
16. Політична економія: навч. посіб. / Н.Є. Горбенко, М.І. Дмитренко, І.Ю. Кочума. – К.: УБС НБХ, 2011. – 408 с.
17. Економічна теорія: політекономія / за ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання-Прес, 2013. – 719 с.

Додаткова література

1. Економічна енциклопедія. Том 1-3. – К.-Тернопіль: ВЦ «Академія», 2001.
2. Маркс К. Капітал. //Маркс К., Енгельс Ф.– Твори. – Т.23-25
3. Маршалл А. Принципы экономической науки: В 3 т.: Пер. с англ. – М.: Прогресс, 1993.
4. Туган-Барановський М.І. Політична економія. Курс популярний. – К.: Наукова думка, 1994. – 263 с.

